

УДК 35:659.3:004]-027.21

РОЗВИТОК ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ ЕЛЕКТРОННОГО ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Л. В. Олексюк,

аспірант кафедри інформаційної політики та електронного урядування, Національна академія державного управління при Президентові України

Стаття присвячена аналізу нормативно-правового регулювання доступу, у тому числі електронного, до публічної інформації та відкритих даних, а також термінології, що використовується. Запропоновано вдосконалити понятійно-категоріальний апарат шляхом надання авторських визначень таких понять, як “електронний доступ”, “публічна інформація” та “відкриті дані” з урахуванням кращих європейських та американських практик застосування термінології. Автором проаналізовано законодавство України, Європейського Союзу та термінологія, що зустрічається в загальновизнаних стандартах. Визначено основні проблемні питання й недоліки існуючої термінології та деякі шляхи вирішення. Так, запропоновано визначення “публічної інформації”, яке охопить у тому числі суспільно важливу інформацію, що існує в органах виконавчої влади та в інших суб’єктів владних повноважень не тільки в задокументованому вигляді. Уперше надано визначення “електронного доступу” та вдосконалено визначення “відкритих даних” з урахуванням існуючих європейських підходів до розуміння цього поняття.

Ключові слова: доступ, електронний доступ, відкриті дані, публічна інформація.

L. V. Oleksiuk,

postgraduate student of the Department of Information Policy and E-Governance, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

DEVELOPMENT OF CATEGORIES-DEFINITIONS APPARATUS OF ELECTRONIC ACCESS TO PUBLIC INFORMATION AND OPEN DATA

The article analyzes the legal framework for access, including electronic, to public information and open data, terminology used and proposed upgrade of categories-definitions apparatus by providing copyright definitions of concepts such as “electronic access”, “public information” and “open data” with the best European and American practices use terminology. The author analyzes the legislation of Ukraine, the European Union and terminology found in universally accepted standards. The main problems and downsides of the existing terms and proposed some solutions. Thus, the proposed definition of “public information”, which also covers publicly important information that exists in executive agencies and other government entities not only in documented form. For the first time the author provides a definition of “electronic access” and improves the definition of “open data” with the existing European approaches to understanding of this concept.

Key words: access, electronic access, open data, public information.

Л. В. Олексюк,

аспірант кафедри інформаційної політики та електронного управління, Національна академія державного управління при Президентові України

РАЗВИТИЕ ПОНЯТИЙНО-КАТЕГОРИАЛЬНОГО АППАРАТА ЭЛЕКТРОННОГО ДОСТУПА ДО ПУБЛИЧНОЙ ИНФОРМАЦИИ И ОТКРЫТЫХ ДАННЫХ

Статья посвящена анализу нормативно-правового регулирования доступа, в том числе электронного, к публичной информации и открытым данным, а также используемой терминологии. Предложено усовершенствовать понятийно-категориальный аппарат путем составления авторских определений таких понятий, как “электронный доступ”, “публичная информация” и “открытые данные” с учетом лучших европейских и американских практик применения терминологии. Автором проанализировано законодательство Украины, Европейского Союза и терминология, встречаемая в общепризнанных стандартах. Определены основные проблемные вопросы, недостатки существующей терминологии и некоторые пути решения. Так, предложено определение “публичной информации”, которое охватит в том числе общественно важную информацию, которая существует в органах исполнительной власти и у других субъектов властных полномочий не только в задокументированном виде. Впервые дано определение “электронного доступа” и усовершенствовано определение “открытых данных” с учетом существующих европейских подходов к пониманию этого понятия.

Ключевые слова: доступ, электронный доступ, открытые данные, публичная информация.

© Олексюк Л. В., 2016

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Однією з проблем, що заважають ефективному та результативному доступу до публічної інформації та застосуванню механізмів відкритих даних, є нечіткість, несистемність, а іноді відсутність та суперечливість відповідного понятійно-категоріального апарату в цій сфері, що призводять до неоднозначного трактування та розуміння понять “доступ”, “інформація”, “електронний доступ”, “відкриті дані”.

Аналіз нормативно-правових актів, де застосовуються терміни “доступ” та “доступ до публічної інформації”, свідчить про відсутність їх визначення в законодавстві України.

Ще одним видом регулювання термінології згідно із Законом України “Про стандартизацію” є нормативні документи – стандарти та технічні регламенти. Таким стандартом, який дає визначення вищенаведеним термінам, є ISO/IEC 2382-1. Однак цей міжнародний стандарт відсутній у відкритому вигляді, отримати його можна за кошти деякими європейськими мовами, українською мовою цього документа не існує. У переліку національних стандартів можна знайти частини цього стандарту, але базові терміни в них відсутні. У більшості європейських країн та США цей стандарт став базою для відповідної термінології в законодавстві.

Зазначене зумовлює актуальність тематики цієї статті. На сьогодні гостро відчувається необхідність правильного розуміння та застосування дефініцій, якими оперують як громадськість, науковці, так і урядовці. Для розробки правових та організаційних механізмів державного управління електронним доступом до публічної інформації й відкритих даних необхідно забезпечити однакове розуміння цих термінів.

Актуальність означеної проблеми також зумовлена завершенням у 2015 р. терміну дії Концепції розвитку електронного урядування в Україні та Закону України “Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки”, необхідністю розробки концептуальних і стратегічних документів у сфері електронного урядування.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Під час дослідження використовувалися напрацювання, присвячені механізмам забезпечення доступу громадян до офіційної інформації в органах державної влади, зокрема А.І.Семенченка [17], О.А.Баранова [22], О.Ю.Винникова [23], Т.І.Мендел [24], міжнарод-

ні договори та конвенції, законодавчі акти України тощо.

Більшість науковців концентрують свою увагу на забезпеченні права на доступ, відповідальності за правопорушення, систематизації інформації. Зокрема, О.А.Баранов і О.Ю.Винников розглядають питання доступу в суміжній сфері – як поняття інформаційного права, а не проблематику державної політики. Слід відзначити, що А.І.Семенченко розглядає це питання в комплексі як невід’ємну частину ефективного електронного урядування. Т.І.Мендел сфокусувався на порівняльному аналізі регулювання права на доступ до інформації в різних країнах світу.

Невирішеними раніше частинами проблематики все ще залишаються розроблення механізмів електронного доступу до інформації та відкритих даних органів державної влади, а також формулювання необхідного понятійно-категоріального апарату. Більшість наукових розробок стосувалися доступу громадян до бібліотечних ресурсів; науковці не надавали чіткого визначення “електронного доступу” до публічної інформації та відкритих даних.

Формулювання цілей (мети) дослідження. Метою статті є дослідження та вдосконалення понятійно-категоріального апарату електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Загальноприйняте визначення інформації у філософії – це акт інформування, зв'язок знань від відправника до одержувача, який інформує (у буквальному сенсі форми) приймача [7]. Теорія інформації вивчає передавання інформації.

Інформація є похідною від даних, а знання – це оброблена мозком людини інформація. Дані та інформація можуть оброблятися як в автоматизованому вигляді, так і людиною, знання – тільки людиною.

Доступ до інформації – це будь-яка можливість отримання інформації, шлях отримання, або у випадку матеріального світу – відображення інформації.

Таке розуміння визначення інформації, даних та знань закладено в стандарті ISO/IEC 2382-1 (оновлений у 2014 р.).

Слід зазначити, що стандарти в Україні відсутні у відкритому доступі, хоча після останніх змін у законодавстві нормативні документи матимуть величезне значення для регулювання сфер економіки та інформатизації, у тому числі для зближення норм законодавства Європейського Союзу та України для їх однакового застосування особами публічного та приватного права.

Так, стандарт ISO/IEC 2382-1 дає такі визначення термінів [5]:

Access – means, ability, or permission to approach, enter, or use a resource	<i>Доступ</i> – засоби доступу до ресурсу, можливість або дозвіл мати доступ до нього, можливість або дозвіл звертатися до ресурсу або використувати його
Resource – Computer resource Any element of Data processing system needed to perform required operations	Ресурс – будь-який компонент системи обробки даних, що необхідний для виконання необхідних операцій. Як приклад ресурсу можна навести пристрій зберігання, пристрій вводу-виводу, один або кілька блоків обробки, дані, файли та програми
Information (in information processing) Any fact, concept, or meaning derived from Data and associated context, or selected from Knowledge	Інформація (у процесах її обробки) – будь-який факт, поняття або значення, отримані на підставі даних, а також контекст, вибраний зі знань, або контекст, асоційований зі знаннями
Knowledge – Organized, integrated collection of facts and generalization	Знання – організоване, інтегроване зібрання фактів і узагальнень
Data – Representation of Information in a formalized manner suitable for communication, interpretation or processing. Note 1: Data can be processed by humans or by Automatic (01.01.16) means. Note 2: See figure 1. Note 1: Data can be processed by humans or by Automatic (01.01.16) means	Дані – подання інформації в деякому формалізованому вигляді, придатному для передавання, інтерпретації або обробки. Примітка 1. Дані можуть оброблятися людьми або автоматичними (01.01.16) засобами

Важливим для розуміння термінології є також зв'язок понять, що використовуються.

Закон України “Про доступ до публічної інформації” оперує такими термінами: “забезпечення доступу до інформації”, “публічна інформація з обмеженим доступом”, “доступ до інформації про особу”, “суб’єкти відносин у сфері доступу...”, “контроль за забезпеченням доступу...”, “реалізація права на доступ”, “відповідальність за порушення законодавства про доступ...”.

Визначення “публічна інформація” дано в Законі України “Про доступ до публічної інформації”, але воно відрізняється від визначення “офіційні документи”, що міститься в Рекомендації Ради Європи № R (2002)2 “Про доступ до офіційних документів” від 21 лютого 2002 р. (далі – Рекомендація) [14].

Рекомендація є базовим документом в Європейському Союзі з питання доступу до офіційних документів, оскільки інший документ –

Конвенція про доступ до офіційних документів [15] – досі не набрав чинності (Конвенція набуває чинності з першого дня місяця, що настає після закінчення тримісячного строку з дати, коли 10 держав – членів Ради Європи висловлять свою згоду на обов’язковість Конвенції.)

Так, “публічна інформація” – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб’єктами владних повноважень своїх обов’язків, передбачених чинним законодавством, або яка перебуває у володінні суб’єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом [11].

За Рекомендацією термін “офіційні документи” означає будь-яку інформацію, яка є записаною в будь-якому вигляді, вироблена або отримана органами державної влади і пов’язана з будь-якою державною або адміністративною функцією, за винятком документів, які перебувають на стадії підготовки. При цьому під “органами державної влади” розуміють як уряд та адміністрацію на національному, регіональному або місцевому рівнях, так і фізичну або юридичну особу, яка виконує функції урядовця або наділена адміністративними повноваженнями відповідно до національного законодавства [14].

Така різниця в термінах виводить з правового регулювання частину суб’єктів, які надають адміністративні чи державні послуги, проводять державну політику, але під сферу дії Закону України “Про доступ до публічної інформації” не підпадають.

Взаємовідносини між даними, інформацією і знаннями за ISO/IEC 2382-1:1993 [5]

Такими, наприклад, є нотаріуси, які виконують делеговані державою функції, але не виконують державних обов'язків; Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, який проводить державну політику у сфері захисту персональних даних та доступу до публічної інформації, але в розумінні Закону України “Про доступ до публічної інформації” не є суб'єктом владних повноважень; державні реєстратори Державної реєстраційної служби – під час виконання своїх функцій ці особи не пов'язані із суб'єктами владних повноважень. Державні підприємства, що перебувають у сфері тих чи інших суб'єктів владних повноважень, які володіють та розпоряджаються інформацією суб'єктів владних повноважень до жодної з чотирьох категорій, зазначених у ст. 11 цього Закону, не належать.

Закон України “Про інформацію” [9] також застосовує поняття “...забезпечення доступу...”, “...створенням можливостей для вільного доступу...”, “...режим доступу...”, “забезпечення доступу до ...”. Стаття 20 цього Закону називається “Доступ до інформації”, але визначає лише режими доступу до інформації, без визначення, що саме мається на увазі під “доступом”.

Закон України “Про звернення громадян” [10] взагалі не передбачав іншого варіанта для звернень, ніж паперове письмове звернення, або записане зі слів заявника усне на особистому прийомі громадян до останнього часу (зміни щодо можливості надсилання звернення в електронній формі набрали чинності з 28 жовтня 2015 р.). Законодавством України за аналогією права надається можливість до письмової форми прирівнювати електронну форму – ст. 207 Цивільного кодексу України встановлює, що правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо воля сторін виражена за допомогою телеграфного, електронного або іншого технічного засобу зв'язку та у разі, якщо правочин підписаний сторонами. Можна дійти висновку, що у разі, якщо звернення громадянина за аналогією права складене в електронному вигляді у формі електронного документа (у розумінні Закону України “Про електронні документи та електронний документообіг”) та підписане електронним цифровим підписом, таке звернення можна вважати письмовим. Але останніми змінами до Закону України “Про звернення громадян” знято обов'язковість електронного цифрового підпису для звернень громадян.

Законом “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах” [8] визначено такий термін – “Доступ до інформації в системі” –

отримання користувачем можливості обробляти інформацію в системі.

Іноді застосовується інший термін – “допуск”, який у більшості документів визначається як “комплекс організаційно-технічних заходів для отримання доступу”.

Більшість угод про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом між Кабінетом Міністрів України та урядами інших європейських держав має таке або майже таке визначення – “допуск” – позитивний висновок за результатами процедури перевірки, який відповідно до національного законодавства держав Сторін дозволяє надати фізичній особі доступ до інформації з обмеженим доступом, а юридичній особі провадити діяльність, пов'язану з інформацією з обмеженим доступом певного ступеня [25].

Аналіз цих та інших актів законодавства доводить, що існує серйозна прогалина в питаннях електронного доступу до даних, інформації та самих дефініцій “доступ” та “електронний доступ”.

Перша спроба врегулювати деякі питання щодо “відкритих даних” з'явилась у вигляді Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних” [11], який нещодавно набрав чинності.

Цим Законом доповнено Закон України “Про доступ до публічної інформації” ст. 10¹, у якій дається визначення публічної інформації у формі відкритих даних – “це публічна інформація, що оприлюднюється на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на веб-сайтах розпорядників інформації у форматі, який дозволяє автоматизовану обробку, вільний та безоплатний доступ до такої інформації” [11]. Таким чином, суб'єкт законодавчої ініціативи прирівнює “публічну інформацію” й “відкриті дані” та зводить поняття до форми чи формату, але не дає визначення самих відкритих даних.

Також цим Законом вносяться зміни до деяких законів, що регулюють питання реєстрації, зберігання, накопичення (обробки) великих масивів даних у вигляді Єдиних да Державних реєстрів, іншої суспільно необхідної інформації. Але внесення змін до окремих законів свідчить про те, що Закон України “Про доступ до публічної інформації” на них не поширюється, навіть зі змінами щодо публікації публічної інформації у вигляді відкритих даних.

Змішування чи прирівнювання даних та інформації, на нашу думку, є не зовсім коректним. Як раніше зазначено в цій статті, наведені поняття не є тотожними, оскільки дані є похідними від

інформації. Так само поєднувати публічну інформацію у розумінні зазначеного Закону та відкриті дані не зовсім правильно: інформація публічна та інформація, що містить суспільний інтерес, не завжди "...відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом". Іноді така інформація не задокументована чи не існує в електронному вигляді й саме тому не може надаватись у "формі відкритих даних", або надання у такій формі може потребувати додаткових затрат (у тому числі бюджетних).

Орхуська конвенція, до якої Україна приєдналася ще в 2001 р., надає визначення "екологічній інформації", що "...означає будь-яку інформацію в письмовій, аудіовізуальній, електронній чи будь-якій іншій матеріальній формі щодо..." [26].

Визначення та застосування відкритих даних і електронного доступу до них останні десятиріччя стосувалися науково-технічної, науково-метричної та бібліотечної баз інформації. Саме в цих сферах немає необхідності у більшості випадків ідентифікувати особу, що створила запит на отримання інформації, дані є загальнодоступними та відкритими.

Слід зазначити, що Російська Федерація врегулювала це питання ще в 2013 р. – Федеральним законом від 7 червня 2013 р. № 112-ФЗ "Про внесення змін до Федерального закону "Про інформацію, інформаційні технології та захист інформації" та до Федерального закону "Про забезпечення доступу до інформації про діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування" [6] було внесено ряд змін, у тому числі спроба визначити через опосередкований опис термін "відкриті дані" – "інформація, яка розміщується її володарями в мережі "Інтернет" у форматі, що допускає автоматизовану обробку без попередніх змін людиною в цілях повторного її використання, є загальнодоступною інформацією, що розміщується у формі відкритих даних". Законодавець відніс усю загальнодоступну інформацію в мережі Інтернет до такої, що розміщується у формі відкритих даних, крім тієї яка може бути віднесена до державної таємниці чи до персональних даних. Але таке визначення не дає відповіді на питання – що таке відкриті дані. Слід відмітити, що інформація не прив'язана до публічної чи інформації органів державної влади.

Відкритою визнається будь-яка розміщена в мережі Інтернет інформація.

White Paper Open Data Unleashing Potential Великобританії [4] надає таке визначення "відкритим даним" – дані, які відповідають певним критеріям: доступні (в ідеалі через Інтернет) на рівні не більше, ніж вартість відтворення, без обмежень по ідентифікації користувача або його прив'язки; в електронній, машинозчитувальній формі для забезпечення взаємодії з іншими даними; та безкоштовні без обмеження на використання або поширення без ліцензійних умов".

У цьому визначенні відсутня прив'язка до публічної чи офіційної інформації органів державної влади, тобто відкриті дані – це будь-які дані, які можна отримати через електронний доступ та використовувати за власним бажанням безкоштовно та без додаткових умов.

В Європейському Союзі Директива 2003/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 17 листопада 2003 р. про повторне використання інформації державного сектору [2] встановлює мінімальний набір правил, що управляють повторним використанням, і практичні засоби полегшення повторного використання існуючих документів, що є у володінні органів державного сектору держав-членів. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради "Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема електронної комерції, на внутрішньому ринку" ("Директива про електронну комерцію") від 08 червня 2000 р. [27] визначає певні принципи та правила, необхідні для досягнення належного функціонування ринку шляхом забезпечення вільного переміщення інформаційних послуг між державами-членами, заснування постачальників послуг, визнання комерційних повідомлень і контрактів, укладених за допомогою електронних засобів, відповідальність посередників, кодекси поведінки, вирішення спорів поза судом, судові позови та співробітництво між державами-членами.

Хоча Україна, підписавши Угоду про асоціацію з ЄС ще в 2014 р., брала на себе певні зобов'язання щодо наближення власного законодавства до законодавства Європейського Союзу, вищезазначені директиви не імplementовані в законодавство України.

Проаналізувавши різні підходи до визначення понять "інформація", "дані", "відкриті дані", "доступ", "електронний", насамперед ті, що застосовуються в загальноприйнятій міжнародній термінології щодо "інформації", "даних", "відкритих даних", "доступу", можна дійти висновку, що термінологія, яка використовується на сьогодні в

Україні потребує вдосконалення, а в деяких випадках і перегляду.

Так, автором пропонується використовувати переклад понять “інформація”, “дані” та “доступ” із загальновизнаного стандарту ISO/IEC 2382-1 та легалізувати міжнародно визнані терміни в законодавстві України шляхом їх перекладу українською, а саме [5]:

– *інформація* – будь-який факт, поняття або значення, отримані з даних, а також контекст, вибраний зі знань, або контекст, асоційований зі знаннями;

– *дані* – це подання інформації в деякому формалізованому вигляді, придатному для передавання, інтерпретації або обробки;

– *доступ до даних та/або інформації* – це засіб, можливість чи дозвіл на використання даних та/або інформації.

Щодо інших визначень у результаті дослідження зарубіжного досвіду та українського законодавства нами запропоновано таких три визначення.

Відкриті дані – це будь-які доступні в електронній машинозчитувальній формі дані, у тому числі розміщені в Інтернеті, без обмежень доступу та ідентифікації користувачів, безкоштовні для відтворення та використання або будь-якого ліцензування.

Публічна (офіційна) інформація – це інформація, яка є в письмовій, аудіовізуальній, електронній чи будь-якій іншій матеріальній формі, вироблена або отримана органами державної влади і пов’язана з будь-якою державною або адміністративною функцією, у тому числі делегованою, що може мати суспільний інтерес, за винятком документів, які перебувають на стадії підготовки.

Електронний доступ – це можливість використання даних та/або інформації в електронній формі незалежно від наявності чи відсутності умов ідентифікації запитувача даних та/або інформації.

Наведені визначення є такими, що найбільш детально розкривають суть понять, що вивчаються, є найбільш прийнятними з точки зору європейської інтеграції законодавства України та є найбільш близькими до суті понять, що розкриваються в директивах, рекомендаціях та інших документах Європейського Союзу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Міжнародне право, право Європейського Союзу та окремих провідних країн, а також міжнародні стандарти з точки зору регулювання доступу до інформації, реалізації права на доступ до інформації, захисту інформації та персональних даних, електронного доступу має більшу істо-

рію регулювання, ніж українське законодавство. Коли механізми правового регулювання мають вже другу, третю а в деяких випадках рахунок іде на десятки, ітерацію, є можливість докладно вивчити досвід та з урахуванням майбутньої євроінтеграції врегулювати законодавчо, гарантоване ст. 34 Конституції України, право на інформацію.

Для розробки ефективних механізмів державного регулювання електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних необхідно детальніше розглянути законодавство таких країн, як Великобританія, Канада та Австралія – більшість законодавчих актів цих країн містять найновіші тенденції щодо механізмів правового регулювання права на доступ до інформації та відкритих даних. Так, останні зміни законодавства Австралії та Канади щодо доступу до інформації набрали чинності в серпні 2015 р.

Також слід зазначити, що на сьогодні базовий Закон України “Про інформацію” поступово перестає бути базовим – замість нього розвивається та покращується Закон України “Про доступ до публічної інформації”, який вже регулює більшість питань та не є пов’язаним із базовим Законом України “Про інформацію” – жодного посилання на термінологію чи норму в Законі України “Про доступ до публічної інформації” немає на базовий, так само на сьогодні він не є взаємопов’язаним із Законом України “Про захист персональних даних”. Є окремі статті, які регулюють питання захисту персональних даних під час надання публічної інформації у формі відкритих даних.

Реалізація електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних потребує достатнього контролю з боку держави та розробки ефективних заходів і організаційних механізмів державного регулювання доступу до публічної інформації та відкритих даних, у тому числі заходів щодо ідентифікації запитувачів за необхідності отримання конфіденційної інформації в електронному вигляді (наприклад інформації щодо себе), яка є наявна у розпорядників публічної інформації у розумінні Закону України “Про доступ до публічної інформації”.

Таким чином, вважаємо за доцільне запропонувати внесення змін до законодавчих актів України та для більш точного й повного державного регулювання викласти терміни в запропонованій нами редакції, а також розглянути питання щодо перегляду всієї законодавчої бази, що стосується доступу до інформації для її актуалізації, урегулювання колізій, які існують сьогодні, та розробки дієвих правових механізмів електронного доступу до відкритих даних і публічної інформації.

Список використаних джерел

1. The Information Philosopher – dedicated to the new information philosophy Retrieved January 21, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.informationphilosopher.com/>
2. Directive 2003/98/EC Of The European Parliament And Of The Council of 17 November 2003 on the re-use of public sector information [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:02003L0098-20130717>
3. Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/glossary#o>
4. Open Data: unleashing the potential [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.gov.uk/government/publications/open-data-white-paper-unleashing-the-potential>
5. ISO/IEC 2382-1:1993 Информационные технологии [Электронный ресурс] : словарь. Ч. 1 : Основные термины. – Режим доступа : <http://www.morepc.ru/informatisation/iso2381-1.html>
6. Федеральный закон Российской Федерации “Об информации, информационных технологиях и защите информации” [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.referent.ru/1/170958>
7. Stanford Encyclopedia of Philosophy (SEP) article on Free Will (Timothy O’Connor) potential [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.informationphilosopher.com/>
8. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах [Електронний ресурс] : Закон України від 05 лип. 1994 р. № 80/94-ВР. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/>
9. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України від 02 жовт. 1992 р. № 2657-XII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/>
10. Про звернення громадян [Електронний ресурс] : Закон України від 02 жовт. 1996 р. № 393/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
11. Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс] : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI ВР. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
12. Про телекомунікації [Електронний ресурс] : Закон України від 18 листоп. 2003 р. № 1280-IV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1280->
13. Регламент (ЄС) № 1049/2001 щодо відкритого доступу до документів Європейського Парламенту, Ради та Комісії 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zpd.gov.ua/dszpd/doccatalog/document?id=68272>
14. Рекомендації Ради Європи N R (2002)2 “Про доступ до офіційних документів” від 21 лютого 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_a33
15. Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів 2009 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://crimecor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk/publish/article.jsessionid=DD394411BA1FD129A5209C55F2D68391?art_id=49046

References

1. Information Philosopher Web site, “The Information Philosopher – dedicated to the new information philosophy Retrieved”, January 21, 2016, available at: <http://www.informationphilosopher.com/>
2. Directive 2003/98/EC of the European Parliament and of the Council of 17 November 2003 “On the re-use of public sector information”, available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:02003L0098-20130717>
3. Glossary, available at: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/glossary#o>
4. Open Data: unleashing the potential, available at: <https://www.gov.uk/government/publications/open-data-white-paper-unleashing-the-potential>
5. ISO/IEC 2382-1:1993 Informacionnye tehnologii. Slovar'. Chast' 1. Osnovnye terminy [ISO/IEC 2382-1:1993 Information Technology. Dictionary. Part 1. Definitions], available at: <http://www.morepc.ru/informatisation/iso2381-1.html>
6. The Federal Law of Russian Federation “On information, Information Technologies and Protection of Information”, available at: <http://www.referent.ru/1/170958>
7. Stanford Encyclopedia of Philosophy (SEP) article on Free Will (Timothy O’Connor) potential, available at: <http://www.informationphilosopher.com/>
8. The Verkhovna Rada of Ukraine (1994), The Law of Ukraine “On protection of information in telecommunication systems” of 05.07.1994 № 80/94-VR, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
9. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine “On information” of 02.10.1992 № 2657-XII, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine “On Public Appeals” of 02.10.1996 № 393/96-VR, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine “On access to public information” of 13.01.2011 № 2939-VI, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine “On Telecommunications” of 18.11.2003 № 1280-IV, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>
13. EC Regulation number 1049/2001 regarding public access to European Parliament, Council and Commission, available at: <http://zpd.gov.ua/dszpd/doccatalog/document?id=68272>
14. Council of Europe Recommendation N R (2002) 2 “On Access to Official Documents” on February 21, 2002, available at: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_a33
15. Council of Europe Convention on Access to Official Documents, 2009, available at: http://crimecor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk/publish/article.jsessionid=DD394411BA1FD129A5209C55F2D68391?art_id=49046

16. Понятійно-категоріальний апарат інформаційної сфери: правовий аспект [Електронний ресурс] : аналіт. зап., червень 2011 р. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/532/> , <http://www.niss.gov.ua/articles/533/>
17. Електронне урядування : навч. посіб. / А. І. Семенченко [та ін.] ; [за ред. А. І. Семенченка] ; Кабінет Міністрів України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Навч.-наук. ін-т післядиплом. освіти. – Херсон : Гринь Д. С., 2014. – 391 с.
18. Відкрите урядування: колективна робота, прозорість і дієва участь / за ред. Деніела Латропа і Лорел Руми ; пер. з англ. Андрія Іщенко. – Київ : Наука, 2011. – 536 с.
19. Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам “Про архівування електронних документів у правовій сфері” [Електронний ресурс] // Рада Європи, Комітет Міністрів Ради Європи; Рекомендації, Міжнародний документ від 09 верес. 2003 р. № Rec(2003)15. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_663
20. Парламентська Асамблея Ради Європи [Електронний ресурс] : Резолюція 1954 (2013); Попередня редакція; Національна безпека і доступ до інформації. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/mpz/docs/1824_rez_1954_%282013%29.htm
21. Про електронні документи та електронний документообіг [Електронний ресурс] : Закон України від 22 трав. 2003 р. № 851-IV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
22. Баранов О. А. Правове забезпечення інформаційної сфери: теорія, методологія і практика : монографія / О. А. Баранов. – Київ : Едельвейс, 2014. – 497 с.
23. Винников О. Ю. Законодавчі стандарти інформаційної відкритості державних органів в Україні [Електронний ресурс] / О. Ю. Винников. – Режим доступу : <http://www.ucipr.org.ua/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=4543&mode=thread&order=0&thold=0>
24. Мендел Т. И. Свобода информации, сравнительное правовое исследование / Т. И. Мендел. – 2-е изд., исп. и доп. – Париж, 2008. – 176 с.
25. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом [Електронний ресурс] : міжнар. док. від 22 черв. 2006 р. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/703_069/ed20081201/find?text=%C4%EE%EF%F3%F1%EA#w11
26. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_015/print1382602002178093
27. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради “Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку” (“Директива про електронну комерцію”) від 08 черв. 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_224
- d=DD394411BA1FD129A5209C55F2D68391?art_id=49046
16. “Poniatijno-katehorial'nyj aparat informatsijnoi sfery: pravovyj aspekt”. Analitichna zapyska, cherven' 2011 r. [“Conceptual-categorical apparatus information areas: legal aspects”. Policy Brief, June 2011], available at: <http://www.niss.gov.ua/articles/532/> , <http://www.niss.gov.ua/articles/533/>
17. Semenchenko, A.I. and others (2014), Elektronne uriaduvannia: navchal'nyj posibnyk [E-government: a tutorial], Hrin' D.S., Kherson, Ukraine.
18. Vidkryte uriaduvannia: kolektyvna robota, prozorist' i diieva uchas' [Open government: teamwork, transparency and effective participation], ed. by Deniel Latrop and Lorel Ruma, translated from English by Andrii Ischenko, 2011, Nauka, Kyiv, Ukraine.
19. Recommendation of the Committee of Ministers of the European Council to member states “On archiving electronic documents in the legal field” on 09.09.2003 № Rec (2003)15, available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_663
20. Resolution of the Parliamentary Assembly 1954 (2013), available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/mpz/docs/1824_rez_1954_%282013%29.htm
21. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine “On electronic documents and electronic document flow” of 22.05.2003 № 851-IV, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
22. Baranov, O.A. (2014), *Pravove zabezpechennia informatsijnoi sfery: teoriia, metodolohiia i praktyka: monohrafiia* [The legal scope of information: the theory, methodology and practice: a monograph], Edel'vejs, Kyiv, Ukraine.
23. Vynnykov, O.Yu. *Zakonodavchi standarty informatsijnoi vidkrytosti derzhavnykh orhaniv v Ukraini* [Legal standards of information openness of state bodies in Ukraine], available at: <http://www.ucipr.org.ua/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=4543&mode=thread&order=0&thold=0>
24. Mendel, T.I. (2008), *Svoboda informacii: sravnitel'noe pravovoe issledovanie* [Freedom of Information: A Comparative Legal Survey], 2-nd ed., Paris, France.
25. The Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Slovak Republic on mutual protection of classified information of 22.06.2006, available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/703_069/ed20081201/find?text=%C4%EE%EF%F3%F1%EA#w11
26. Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (Aarhus Convention), available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_015/print1382602002178093
27. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and the Council “On certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the internal market” (“Directive on electronic commerce”) on June 8, 2000, available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_224